

ry, kterým je skutečnost, že právě Miłosz (a kromě něj ještě Gombrowicz), který programově manifestoval svoji kulturní provincialitu a okrajovost ve vztahu k centru evropského kulturního dění, vytvořil v polské kultuře novodobý model spisovatele, vymezil novou podobu literárnosti a stal se součástí celosvětového kulturního odkazu.

Autor má stále na mysli, že Miłosze a jeho tvorbu nelze umístit do jedné z literárněhistorických příhrádek, nelze nalézt všeobjímající formulí, která by jí byla v sobě schopna pojmut jako celek.

Bernackého skicy jsou jistým druhem paměti o čtenářském zážitku trvajícím dvě desetiletí, zrcadlem, v němž se odráží jeho vlastní cesta, postupné pronikání z nejrůznějších stran až k podstatě Miłoszova autorského světa. Psát o Miłoszovi a jeho díle, které vznikalo více než sedmdesát let, není a nikdy nebude snadným zadáním; Bernackému se to však podařilo s erudicí, barvitostí a poutavostí a jeho skicy se tak zařadily k tomu lepšímu ze zdánlivě nekonečné řady miłoszologických publikací posledních let.

Michal Przybylski

PRO POZNÁNÍ LUŽICKOSRBSKÉ KULTURY A LITERATURY

Osud malého slovanského národa na západ od hranic České republiky, Lužických Srbů, kteří žijí v regionech kolem německých měst Cottbus v Braniborsku (Chotěbuz, Dolní Lužice) a Bautzen v Sasku (Budyšin, Horní Lužice), není řadě lidí u nás lhostejný.

Připomíná to zejména Společnost přátel Lužice se sídlem v Praze, která mj. pořádá různé akce a konference a vydává Česko-lužický věstník, jeho přílohy a další publikace. Jen pro připomenutí – v roce 2000 vyšel jako příloha časopisu svazek *Lužice. 10 let ve sjednoceném Německu*, který kromě různých zaměřených článků a studií o Lužici obsahuje také výbor básní a medailonky jejich autorů (mj. J. Koch, K. Lorenc, B. Budar, M. Krawec, T. Nawka, B. Dyrlich, R. Domaścyna, M. Domašček) a prózu Křescána Krawce; v roce 2004 (v rámci akce Svět knihy) vyšla příloha-bibliofilie *Serbske nalěco*, již uvádějí studie o Lužici a která mj. obsahuje prózy, verše a dramatické texty lužickosrbských autorů, ale také rozhovory a píšňové texty, v nichž se proplétají horní a dolní lužičtina, čeština, slovinština, polština, ukrajinština, angličtina... Ke stejné příležitosti vyšel rovněž malý výbor próziček **Rózy Domaścyny** – obsahuje originál a překlady do češtiny a polštiny textu *Kočiči čarování* (přel. VI. Šatavová a K. Kijo).

Hodně pro propagaci Lužických Srbů, jejich kultury, literatury i života dělají ve Varnsdorfu, který leží blízko hranice se SRN a zároveň s regionem, který obývají nejzápadnější Slované. Spiritus agens mnoha akcí a publikací je **ing. Milan Hrabal** (nar. 1954), vzděláním ekonom, dnes pracovník Měst-

ského úřadu Varnsdorf, básník, překladatel a publicista.

Chtěl bych si pouze krátce všimnout několika publikací, které většinou vydaly Městská knihovna Varnsdorf (MKV) a Kruh přátel muzea Varnsdorf (KPMV). Ke každoročnímu Svátku lužickosrbské poezie vydává vždy knihovna útlý svazek s verši autorů píšících lužickosrbsky, polsky a německy (v překladech do češtiny) i básníků českých, jehož součástí jsou medailony autorů a fotoalbum akce (např. 1998: *Poetický kód 200-20-2*; 1999: *Třetí zastavení*; 2000: *Lesklé kameny ve starém zdivu*; 2001: *Krabat v cizí noci*).

Zajímavá je publikace *Na druhé straně slunce / Na druhé straně slónca* (MKV 1998). Jde o almanach nejmladší lužickosrbské poezie, který připravil Milan Hrabal; ten napsal i úvod a přeložil verše autorů: Isa Bryccyna (1963), Měrana Cuścyna (1961), Marko Dyrlich (1975), Fabian Kaulfürst (1978), Beata Nastickec (1973), Lubina Šeňec (1964) a Andrea Waldžic (1977).

Textově a obrazově je bohatá publikace **Milan Hrabal: Hanka Krawcec** (KPMV a město Varnsdorf 2001), monografie významné lužickosrbské malířky (žila v letech 1901-1990). Obsahuje úvodní biogram, autorčiny výpovědi, vzpomínky odborníků a přátel, texty, prózičky a básně (mj. M. Hrabala a Josefa Suchého), ohlasy autorčina díla, textové a fotografické kalendárium autorčina života a díla, ukázky z jejích myšlenek a grafik, dovětek o udělení čestného občanství Varnsdorfu a personální bibliografii.

Ludvík Štěpán

HAVLÍČKOVY OBRAZY Z RUS OČIMA ŠVÝCARSKÉ RUSISTIKY

Je pozoruhodné, že se dnešní doba i představitelé mladší a nejmladší generace světové rusistiky často obracejí k slovanským a slavofilským tématům: když pomíne, že za čas bude čtyřicet procent obyvatel

Evropské unie tvořit slovanské etnikum, je tu nepochybně důvod myšlenkový, ideový. Reflexe o Slovanstvu v 19. století nejsou marginální linií evropského myšlení: naopak jsou jeho jádrem, z něho vyrůstají